Vi har tradition for, at Venstres landsmøde giver plads for en bred politisk debat. Jeg er sikker på, at vi også på dette landsmøde fuldt ud vil være i stand til at leve op til denne tradition.

Der er mange emner, som fortjener at blive taget op. Nogle vil være af afgørende betydning. Andre vil måske kun være af interesse for de få, men de fortjener alle at blive ført frem, fordi de i fællesskab vil afspejle, hvad der rører sig i Venstres rækker. Jeg har selv kun mulighed for at berøre nogle ganske få, men til gengæld væsentlige, fordi de drejer sig om dette lands almindelige situation. Og fordi de berører Venstres principielle politik og hovedlinierne i, hvad vi arbejder med både som parti og folketingsgruppe.

I en årrække var det naturligt først at vende blikket indad mod vore egne problemer, men jeg tror, at vi alle føler, at den internationale situation i det sidste års tid har undergået en sådan forandring og er blevet i den grad skærpet, at det vil være naturligt at begynde ikke med vor egen danske lilleverden, men med den verden, der omgiver os, og som vi alle er en uadskillig del af.

Mens vi holder vort landsmøde i Herning, finder der et andet og nok så vigtigt landsmøde sted. Et andet sted i Europa, men ikke langt fra de danske strande. Jeg tænker naturligvis på den polske fagbevægelse Solidaritets kongres i denne weekend.

Dens forløb og konsekvenserne af dens forløb kan ikke undgå at få betydning for alle europæiske lande. Hvis det polske samfunds fornyelsesproces lykkes, kan det blive begyndelsen til en friere og mere menneskevenlig samfundsform, som med tiden også kan få indflydelse på udviklingen mellem øst- og Vesteuropa i bred almindelighed.

Men det er et perspektiv, vi kun kan sætte vore forhåbninger til. Vi har ikke meget at have håbet i, og vore muligheder for at påvirke denne udvikling er yderst beskedne. Men vi kan i hvert fald yde vort bidrag til, at en forværring af situationen undgås. Det må være et grundlæggende dansk synspunkt, at enhver form for udenlandsk indblanding i Polens
indre anliggender skal undgås.

Hvis Sovjetunionen skulle beslutte sig til at gribe ind med magt i Polens indre anliggender, vil det betyde afspændingens ophør for en lang periode. Det vil skabe ustabilitet og panik i hele Europa, og det vil være i eklatant strid med Helsingfors-

aftalerne om Fred og Sikkerhed i Europa.
Men det indebærer også, at alle andre må afholde sig fra indblanding. Det kan eksempelvis ikke være en dansk opgave at begynde at udstede formaninger til Solidaritet og måske derved indirekte at levere undskyldende momenter for en sovjetisk aktion.
Jeg lægger afgørende vægt på, at der fortsat er bred enighed om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, men det kan ikke gå upåtalt hen, når den danske udenrigsminister udtaler sig på en måde, som åbenbart kan misbruges. Det er farligt. Også for os selv, fordi det skaber usikkerhed om Danmarks almindelige position i det internationale billede. Sammen med statsministerens uoverlagte betragtninger om mulig nordisk enegang i nedrustningsforhandlingerne og sammen med tiltagende neutralistiske strømninger, der rækker ind i Socialdemokratiets venstrefløj, kan man frygte, at det er med til over for omverdenen at tegne billedet af et Danmark, der er ved at være i tvivl om sit eget tilhørsforhold til alliancen af Vesteuropas frie og demokratiske stater.
Jeg opfordrer derfor indtrængende regeringen til nu at udtale sig med større omtanke. I hvert fald i disse anliggender. Der er ikke i den farlige verden:, vi lever i, plads til udenrigspolitiske svinkeærinder, naivitet eller uoverlagte bemærkninger.
Udover Polen er vi stillet over for alvorlige kriser i hele det mellemste Østen. Vi er vidne til den fortsatte sovjetiske agression i Afghanistan. En uafsluttet krig i Sydøstasien og et opbrud i Afrika.
Den eneste mulighed for Danmark i denne situation er at holde fast ved sine alliancer og at holde fast ved sit samarbejde med andre demokratiske nationer.
Det forudsætter, at vi selv er i stand til at bevare mange års brede sammenhold i folketinget om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Og det var en afgørende grund til, at vi til sidst
nåede frem til et forsvarsforlig.
Der er ikke grund til at skjule, at vi gerne havde set et andet og langt bedre resultat, men forsvarsforliget var alligevel en klog beslutning. Af fire grunde.
Dansk forsvar sikres nu over en treårig periode næsten 500 millioner kroner i ekstrabevillinger i 1981-kroner.
Regeringen har akcepteret at indlede forhandlinger om en modernisering af forstærkningspolitikken. Vi har fået en aftale, som indebærer, at hele værnepligtssystemet skal kulegraves hurtigst muligt med henblik på at en større

andel af de unge på den ene eller den anden måde kommer til at aftjene en værnepligt i stedet for at værnepligten blot kommer til at hvile som en særbyrde på færre og færre. Og vi har sikret, at Venstre bevarer en indflydelse på sikkerhedspolitikken i en urolig international periode.

Jeg aflagde for 14 dage siden et besøg hos NATOs generalsekretær i Bruxelles. Uden at begå diskretionsbrud kan jeg hilse og sige, at det var med betydelig lettelse, NATO modtog meddelelsen om, at det var lykkedes at nå frem til dette forlig, og at det ikke blev en nulløsning, men en løsning, som indebærer, at vi kan frigøre os fra det triste og nedværdigende ord "Danmarkisering".

Men det er ikke kun i sikkerhedspolitikken, vi skal holde fast ved vore alliancer. Det gælder også i den økonomiske politik. Vort medlemsskab af EF er her det helt centrale punkt.

EF er i dag de europæiske landes eneste bolværk mod et tilbagefald til tredivernes farlige beskyttelsespolitik.

EF er i dag det fællesskab, som giver udviklingslandene det største håb om økonomisk fremgang takket være LOME-konventionen og de såkaldte ACP-aftaler.

Og EF er i dag den eneste mulighed, Vesteuropa har for at vende den økonomiske krise til ny fremgang ved en koordineret indsats .

I denne situation er det helt grotesk at lytte til EF-modstandernes argumenter, og det er sørgeligt at se, hvordan regeringspartiet i EF-politikken holder den lavest tænkelige profil af frygt for sin egen venstrefløj.

I stedet for at være neurotisk optaget af, hvad medlemsskabet kan indebære af ulemper, bør vi være optaget af de muligheder?

det tilbyder os. Og de er ganske åbenbare. Uden adgang til et marked med 260 millioner indbyggere ville vi være langt nærmere afgrunden. Uden EF's landbrugsordninger ville dansk landbrug for længst være gået under. Uden Det europæiske monetære system ville den danske krone forlængst have været inde i en fortsat og ukontrollabel devalueringsproces.

Uden et stærkt europæisk fællesskab vil Europas lande være ude af stand til at skabe ny økonomisk fremgang. Det klogeste, vi kan gøre, er at arbejde energisk for en fælles økonomisk politik og at videreudvikle fællesskabet på en række områder.

Det samme gælder det politiske samarbejde. Hvorfor er der egentlig denne modstand i Danmark mod et stærkere politisk samarbejde i Europa ?

Hvis det er, fordi man tror, at Danmark alene kan øve indflydelse på de internationale problemer, så er det udtryk for en utrolig selvovervurdering. Det europæiske politiske samarbejde er en mulighed for at opnå indflydelse, som et lille land ellers ikke ville få. Det er tænkeligt, at store lande i EF vil være betænkelige ved et stærkere politisk samarbejde, men vi burde være yderst positive over for denne mulighed.
Venstre ønsker ikke en ændring af EF-traktaterne. Men vi ønsker, at det politiske samarbejde forstærkes og gøres mere effektivt. Ellers vil Europas stemme dø, og vi vil ende som vore dages Balkan. Præget af splittelse, misundelse og fælles afmagt. Et offer for de store magters ambitioner og vor egen selvovervurdering.
Lad os så vende os til vore egne, hjemlige problemer, som er alvorlige nok. I et internationalt perspektiv kan de måske syne af lidt, men i et dansk perspektiv er de frygtindgydende, fordi de truer med at berøve os den sidste rest af økonomisk handlefrihed.
Kernen i vore økonomiske problemer er, at vi i en årrække har produceret for lidt til, at det kan dække vort samlede forbrug. Derfor har vi i stadig højere grad måttet optræde som lånere.
Det gælder den enkelte dansker. Det gælder den danske stat.
Og det gælder det danske samfund i forhold til udlandet.
Løsningen på dette problem er ganske enkelt, at vi er nødt til enten at sætte forbruget ned eller at forøge produktionen.
Prisen for en voldsom forbrugs indskrænkning vil klart være øget arbejdsløshed, mange virksomhedslukninger og voksende sociale udgifter. Det er en vej, som Venstre nægter at betræde. Vi vil ikke følge Fru Thatchers og Anker Jørgensens vej.
Den anden mulighed består i at udvide produktionen og beskæftigelsen. Det vil skabe større skatte- og afgiftsindtægter og dermed formindske underskuddet på statsbudgettet. Det vil fjerne underskuddet på betalingsbalancen. Det vil mindske ledigheden. Og det vil nedsætte de voldsomt stigende sociale udgifter.
Det er denne vej, Venstre ønsker at betræde. Men det er klart, at det kræver en forandring af hele den økonomiske politik og mange forandringer af vort samfund. Det kræver først og fremmest en omfordeling af vore ressourcer.
Vi kan nemlig ikke udvide produktion og beskæftigelse, medmindre vi genvinder vor konkurrenceevne og medmindre vi gengiver erhvervslivet og lønmodtagerne troen på, at det kan betale sig at investere, at producere, at bestille noget og at løbe en

risiko.
Det mål opnås ikke ved afgiftsforhøjelser, skatteforhøjelser, mærkelige jobskabelsesordninger uden fremtid eller fiksfakserier med kapitalmarkedet.
Det opnås kun ved, at vi ærligt fortæller befolkningen, at nu er der færre penge til bøf og rødvin, færre penge til sociale ydelser, færre penge til offentlig service og flere penge til erhvervsinvesteringer og virksomhedsoverskud.
Det kan også udtrykkes sådan, at vi er nødt til at begrænse de offentlige udgifter og at bruge en del af disse penge til at lette erhvervslivets vilkår.
Men det er kun en del af pengene, der kan anvendes til dette formål. Vi må lige så ærligt fortælle befolkningen, at en anden del af midlerne må gå til at nedsætte det uhyggeligt voksende underskud på statsfinanserne. Det er betingelsen for overhovedet at kunne tale om en rentesænkning. Sålænge Svend Jakobsen år for år skal sælge stadigt flere statsobligationer for at dække dette underskud, er ethvert håb om en generel rentesænkning ødelagt.
Og den sidste del af de midler, der kan tilvejebringes ved offentlige besparelser, må bruges til at sænke indkomstskatten. Hvis ikke det høje skattetryk lempes, vil landets millioner af lønmodtagere mangle incitamentet til at gøre en indsats. De vil simpelthen sige til sig selv, at det er uden formål at dygtiggøre sig, at være flittig eller at tage overarbejde, for staten tager hele gevinsten.
Den økonomiske strategi, vi lægger frem, kan derfor beskrives meget enkelt.
Vi anser det for nødvendigt i de kommende år at gennemføre meget betydelige offentlige besparelser. Venstres folketingsgruppe anser det for både nødvendigt og realistisk over en fireårig periode at begrænse de offentlige udgifter med op til 20 milliarder kroner om året. Vi har allerede fremlagt konkrete forslag til, hvordan det kan gøres, og vi vil genfremsætte disse forslag.
Vi vil anvende 6 milliarder af dette beløb på at lette virksomhedernes skatte- og afgiftsomkostninger for at forbedre deres konkurrenceevne og for at forbedre deres investeringsevne.
Vi vil derigennem gøre det muligt også at anvende et beløb på at lette indkomstskatten.
Og vi vil bruge resten som et nødvendigt bidrag til at begrænse væksten i statens underskud.
I denne politik ligger klart, at vi afviser regeringens forslag om nye skatte- og

afgiftsforhøjelser. De er ikke kun værdiløse, men direkte skadelige i dagens situation. De vil skabe større arbejdsløshed, hvor vi har brug for større beskæftigelse.
De vil fremme sort arbejde, hvor vi har brug for, at alle frit og uden dårlig samvittighed tør påtage sig et ekstra job.
I denne politik ligger også modstykket til regeringens planer om en beskatning af pensionsmidlerne. Erhvervslivets kapitalbehov skal ikke løses ved, at staten går på strandhugst. Landbrugets, industriens og håndværkets økonomiske problemer skal løses ved, at det offentlige forbrug sættes ned. Regeringens forsøg på at sætte erhvervslivet op mod pensionister og lønmodtagere må afvises.
Hvad ville blive konsekvensen af en beskatning af pensionskasser og forsikringsselskaber ? Konsekvensen ville naturligvis blive et fald i den private opsparing til alderdommen og et krav om lønkompensation.
Det er derfor kun at udskyde nogle problemer i stedet for at løse dem. Ja, det er endnu værre. Det er at forøge problemerne.
Det samme gælder indekslånetanken, som med megen ihærdighed er blevet fremført af regeringen. Det lyder smukt, men det er en yderst problemfyldt tanke. I de første år nøjes man med at betale en beskeden rente, men til gengæld stiger gælden år for år i takt med inflationen. Hvordan vil et landbrug, en industrivirksomhed eller en håndværksvirksomhed med en sådan finansieringsform i det længere forløb overhovedet være i stand til at forrente og afdrage en gæld, der vokser med pristallet. Sandsynligheden taler for, at det bliver umuligt, og at virksomhederne dermed mister deres muligheder for tillægsbelåning og anden anvendelse af friværdien.
Venstre vil ikke ofre det private erhvervsliv eller selvejet i dansk landbrug for at opnå nogle få års udsættelse af den katastrofe, der nu truer mange selvstændige. Vi forlanger en anden og langt mere holdbar løsning.
Dette siger jeg ikke mindst med henblik på landbrugets alvorlige krise. Det er den største siden trediverne. Antallet af tvangsauktioner bliver måske endog større denne gang. Og arbejdsindkomsten ved at drive et landbrug er i dag så lav, at ingen lønmodtager ville kunne bydes noget, der bare ligner det, en selvstændig landmandsfamilie er udsat for.
For landbrugets vedkommende gælder, at der ikke kun er brug for bedre produktionsmuligheder i fremtiden, men også for en omfattende sanering af de bestående tilstande. Mange bedrifter er bragt ud i en økonomisk tilstand, hvor hurtig

hjælp er en nødvendighed, hvis de skal fortsætte.
Venstre har helt fra starten af denne krise peget på disse realiteter. Vi var længe det eneste parti i folketinget, som overhovedet erkendte krisens virkelige omfang. Jeg husker, hvordan vi i november sidste år blev mødt med megen kritik, bl. a. fra regeringens side, fordi vi ikke uden videre kunne se det storslåede i den beskedne håndsrækning, der dengang blev rakt landbruget.
I dag er det heldigvis ved at være anderledes. I dag er flere og flere ved at erkende problemets sande omfang. Nu mangler vi blot den politiske vilje til at få det løst.
For løses skal det jo. Hvad enten vi piver eller synger, så kommer der en gældssanering. Spørgsmålet er kun, om den skal være velorganiseret og til gavn for landbruget, eller om den skal have lov til at komme farende ind over erhvervet, mens den ødelægger alting omkring sig. Det har hele tiden været vores opfattelse, at den organiserede gældssanering er det eneste alternativ til katastrofen.